поступово витісняє оперету, хоча обидва жанри певний час існували паралельно та взаємно впливали один на одного.

У другій половині ХХ ст. мюзикл перетворюється на важливий елемент індустрії розваг. Постановки на сценах Бродвей та інших світових театральних центрів демонструють високий рівень синтезу музики, драматургії, хореографії та сценографії [1].

У ХХІ ст. цей жанр набуває нових форм, поєднуючи традиції музичного театру з можливостями сучасних технологій, масової культури та медіа. Дослідники підкреслюють, що мюзикл став одним із найбільш популярних продуктів світової культурної індустрії та активно розвивається у різних країнах, зокрема в Україна.

Отже, історична еволюція музично-сценічних форм від опери до мюзиклу демонструє поступову зміну художніх пріоритетів: від академічної музичної традиції до синтетичного жанру, орієнтованого на широку аудиторію. Цей процес відображає загальні тенденції розвитку культури ХХ – ХХІ ст., де поєднуються класичні традиції та сучасні форми масового мистецтва.

Список використаних джерел

1. Бажан С. Мюзикл як феномен масової культури: генезис та еволюція. Київ: Музична Україна, 2010. 180 с.
2. Берегова О. Теоретичні аспекти дослідження музичного театру в контексті культури ХХІ століття. Мистецтвознавство України. 2018. Вип. 18. С. 45 – 52.
3. Черкашина-Губаренко М. Оперний театр у просторі сучасної культури. Київ: Автограф, 2012. 384 с.

УДК 792.54/.57
ORCID https://orcid.org/0000-0002-9280-7973

МЮЗИКЛ ЯК КОМЕРЦІЙНА ДОМІНАНТА: АНАЛІЗ «БРОДВЕЙСЬКОЇ» ТА «ВЕСТ-ЕНДСЬКОЇ» МОДЕЛЕЙ ЯК ЕТАЛОНІВ ІНДУСТРІЇ РОЗВАГ

Пухальська С., здобувач вищої освіти
Кочержук Д., старший викладач кафедри сценічного мистецтва і культури
Київський національний університет технологій та дизайну

Мюзикл є одним із найпопулярніших жанрів сучасного театру, в основі якого є поєднання різних видів сценічного мистецтва (драматичної дії, вокалу, музики та хореографії). Завдяки цьому мюзикл створює комплексний емоційний вплив на глядача і стає доступним для широкої аудиторії. Формування жанру мюзиклу відбувалося поступово. Його

витоки можна знайти у водевілі, опереті та музичних ревю XIX ст. На початку XX ст. мюзикл почав набувати більш цілісної драматургічної структури, а музичні номери стали осередком розвитку сюжету та характерів персонажів. Однією з головних причин популярності мюзиклу є його видовищність. Сучасні постановки використовують складні декорації, світлові ефекти, мультимедійні технології та масштабні хореографічні постановки. Все вищесказане перетворює мюзикл на повноцінне театральне шоу.

Важливу роль у мюзиклі відіграє актор, який повинен поєднувати декілька професійних навичок одночасно. Він має бути драматургом, артистом-музикантом (в т. ч. – вокалістом) та балетмейстером. Саме тому підготовка виконавців для мюзиклів є особливо складною і потребує спеціалізованої освіти та тривалої практики.

«Бродвей» у Нью-Йорку є одним із найвідоміших театральних центрів світу, адже сформувалася система комерційного театру, яка значною мірою визначає розвиток сучасного мюзиклу. Бродвейські вистави відомі великими бюджетами, масштабними постановками та високим рівнем професійної організації. Особливістю бродвейської моделі є продюсерська система. Продюсер виступає головною фігурою у створенні вистави: він організовує фінансування, формує творчу команду, контролює репетиційний процес і займається маркетинговою стратегією розвитку театрального дійства [1]. Бродвейські мюзикли орієнтовані на широку міжнародну аудиторію. Значну частину глядачів становлять туристи, які спеціально відвідують країни Америки (де постановки є частиною культурного обміну ідеями між державами), щоб побачити відомі театральні шоу. Саме тому постановки часто відрізняються яскравою видовищністю, зрозумілими сюжетами, універсальними темами та насиченими мультимедійними ефектами. Успішні бродвейські мюзикли можуть демонструватися протягом багатьох років, адже часто здобувають від агенції гастрольні версії, міжнародні ліцензії та екранізацію, що значно розширює їхню аудиторію [2].

Лондонський «Вест-Енд» – європейський центр комерційного театру. Він має давні театральні традиції і водночас активно розвиває жанр мюзиклу. Вест-ендські театри поєднують класичну британську акторську школу з сучасним шоу-бізнесом. Однією з характерних рис Вест-Енду є високий рівень акторської майстерності. Британська театральна освіта приділяє значну увагу роботі над роллю, сценічній мові та психологічній достовірності персонажів, що і впливає на якість музичних постановок [4].

Так само, як і на Бродвеї, так і у Вест-Енді багато вистав демонструються досить тривалий період їхньої постановчої групи. Деякі мюзикли залишаються у репертуарі десятиліттями, стаючи культурними символами театрального життя Лондона.

У XXI ст. мюзикл став важливою частиною глобальної індустрії розваг. Успішні постановки перетворюються на міжнародні бренди, які

ставляться у різних країнах світу. Вони перекладаються різними мовами та адаптуються до культурних особливостей будь-яких вікових аудиторій. Мюзикли мають значний економічний вплив. Вони приваблюють туристів, створюють робочі місця для акторів, музикантів, режисерів, сценографів та технічного персоналу. Крім того, театральна індустрія стимулює розвиток суміжних галузей — туризму, ресторанного бізнесу та готельної сфери. Таким чином, мюзикл поєднує художню творчість і комерційний успіх. Саме ця особливість робить його одним із ключових жанрів сучасної культури [3].

Отже, мюзикл є важливим явищем сучасного театрального мистецтва та індустрії розваг. Його популярність пояснюється поєднанням музики, драматургії та хореографії, що створює яскраве і видовищне сценічне дійство. Бродвейська та Вест-ендська моделі стали еталонами організації комерційного театру у світі. Вони демонструють, що поєднання високої художньої якості, професійного менеджменту та ефективного маркетингу дозволяє створювати успішні театральні проєкти. Для майбутніх акторів дослідження цього явища є важливим, адже воно допомагає зрозуміти сучасні тенденції розвитку театру і перспективи професійної діяльності у міжнародному культурному просторі.

Список використаних джерел

1. Everett W. A., Laird P. R. The Cambridge Companion to the Musical. 3rd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2017. 512 p.
2. Kenrick J. Musical Theatre: A History. New York : Bloomsbury Academic, 2017. 432 p.
3. Platt M. The Business of Broadway: An Insider’s Guide to Working, Producing, and Investing in the World’s Greatest Theatre Community. New York : Allworth Press, 2013. 272 p.
4. Taylor M. Musical Theatre Realism: Critical Perspectives on Content, Style and Genre. Chicago : University of Chicago Press, 2012. 240 p.

УДК 792.01:159.942:316.46:323.1
ORCID https://orcid.org/0000-0002-9280-7973

МИСТЕЦТВО В ЧАСИ КРИЗ: СЦЕНІЧНІ ПРОЄКТИ ЯК ЗАСІБ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ